

احمد افروز

کارشناس رسانه و ارتباطات

ترفند رسانه برای دستکاری ذهن مخاطب

حقیقت در مسلخ رسانه نابالغ

فرسنگ‌ها فاصله دارد و اصولا هر واقعیتی، حقیقت نیست. مثلا اینکه آنچه به شکل بدیهیات به چشم خود می‌بینیم، واقعیتی عاری از حقیقت است. حال تصور کنید این رسانه‌است که واسطه دریافت آگاهی باشد و مخاطب اطلاعاتش را از فیلتر رسانه دریافت کند؛ چه اتفاقی ممکن است رخ دهد؟

رسانه غالباً منعکس‌کننده اطلاعات صحیح و جامع هم نیست، بلکه با دستکاری و حتی ساخت واقعیتی خلاف عالم واقع، اطلاعات مطلوب خود را تحت عنوان حقیقت به مخاطب عرضه می‌دارد؛ به عبارتی با دستکاری خاص واقعیت، حقیقت را به مسلخ می‌برد. ممکن است این دستکاری با تدوین، برش و مصادره به مطلوب یک فیلم یا سخنرانی صورت گیرد یا با تغییر زاویه دوربین و شاید با افزودن دروغی هرچند کوچک، تمام یا بخشی از واقعیت را وارونه جلوه دهد. آدرس‌سی غلط به مخاطبی می‌دهد که خواهان دانستن است و این دانستن‌ها را از ذره‌بین حقیقت جست‌وجو می‌کند.

پس رسانه لزوما هم حقیقت را نمی‌گوید. اصولا همواره قصد و هدفی بر این کار

از اهم کارکردهای رسانه انتشار اطلاعات صحیح است که در قالب‌های متنوع و با اهداف گوناگون صورت می‌پذیرد تا در پس این فرایند، فکر و رفتار مخاطب را مطابق با باب میل خود هدایت کند. پس ایجاد یک باور قاطع و تبدیل‌کردن آن به رفتار عادت‌گونة، هدف غایی رسانه است.

برای مخاطب نیز «رسانه» درکنار ارضای توقعات ریز و درشت او ازجمله تدارک سرگرمی برباش، عمدتاً مامن آتشخور فکری و مرجع دریافت اطلاعات است؛ هر مخاطب نخله‌ای از جریان رسانه‌های را برمی‌گزیند و آن را بر دیگری ارجح می‌داند تا اطلاعاتش را از آن دریافت کند. به همین منوال زندگی روزمره خود را بر مدار رسانه گزینشی‌اش قرار می‌دهد و جهان پیرامونش را با آن می‌سازد. همین رسانه انتخابی هم سنگ محک او در اتفاقات متعدد درون جامعه داخلی و خارجی می‌شود. یکی به مسیر درست می‌افتد و دیگری کج‌راهه را پیش می‌گیرد.

«حقیقت» و «واقعیت» را با علم رسانه درهم‌آمیزیم؛ دو مفهوم مستقل از هم که نظریه‌پردازان بسیاری درباره آن سخن گفته‌اند. دقت کنیم که واقعیت گاه با حقیقت

گزارشی از فراروفرودهای دوباره برنامه جامع اقدام مشترک و عقب نشینی‌های جدید

برجام دوباره در جازد؟

عقب‌نشینی

شترق: در سایه اتفاقات دو هفته اخیر در کشور، عملا اخبار و تحولات مربوط به برجام به حاشیه رفته است. این در حالی است که به عقیده بسیاری از تحلیلگران یکی از عوامل اصلی و ریشه‌ای برای بروز برخی اتفاقات به تأثیرات مغرب تداوم تحریم‌ها بر اقتصاد و معیشت کشور بازمی‌گردد. از این‌رو تامل و تأخیر دولت رئیسی در احیای توافق هسته‌ای یکی از پارامترهایی است که به شکل جدی و حتی مستقیم سبب شکل‌گیری انتقادات شده است. این در حالی است که نباید فراموش کرد احیای برجام در کوتاه‌مدت و به‌صورت فوری و آنی روی فضای سیاسی – اجتماعی کشور اثر مثبت خود را خواهد داشت. با وجود اهمیت احیای توافق هسته‌ای بر ثبات و تقویت توسعه کشور، اخبار حکایت از آن دارد که ظاهرا برجام دیگر احیاشدنی نیست. اگرچه در دوره‌ها و برهه‌های متعدد زمانی شاهد فرارزوفرودهایی در زمینه مذاکرات بر سر احیای برجام بوده‌ایم ولی این‌بار گویا شکست‌گفت‌وگوها و عدم احیای برجام جدی‌تر از هر زمان دیگری جلوه می‌کند.
خاصه آنکه اروپایی‌ها صراحتا عنوان کرده‌اند پیشنهاد جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا برای احیای برجام بهترین و آخرین راهکار در این زمینه بود که تحولات نشان از آن دارد که این پیشنهاد هم مانند دیگر راهکارها به شکست رسیده است و این اخبار منفی در چند روز گذشته تأثیر خود را روی بازار نشان داده است؛ چنان‌که دلار در بازار آزاد وارد کانال ۳۲ هزار تومانی شد و در صورت تداوم این وضع یقینا رکورد دولت رئیسی در سقوط ارزش پول ملی دوباره شکسته خواهد شد.

هسته‌ای مدعی شد: «ایران به افزودن مسائل خارج از چارچوب

به مذاکرات ادامه داده است که ما هم قرار نیست به‌سادگی به آن پاسخ مثبت بدهیم. ما توافقی بد را قبول نخواهیم کرد».
بلینکن با ادعای اینکه پاسخی که آنها به پیشنهاد‌های اخیر ارائه‌شده از سوی شرکای اروپایی ما داده‌اند، گام بزرگی رو به عقب بوده است، گفت: «بنابراین، من هیچ چشم‌اندازی در کوتاه‌مدت برای به نتیجه رساندن این کار [احیای توافق هسته‌ای] ندارم». پیش‌تر هم آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا در جریان سفر به مکزیک در یک کنفرانس خبری، با تلاش برای مقصر جلوه‌دادن ایران، درباره روند احیای توافق هسته‌ای گفت: «آنچه در مدت اخیر در پاسخ ایران به پیشنهاد ارائه‌شده از سوی اتحادیه اروپا (برای توافق در مذاکرات وین) بوده‌ایم، به‌وضوح پسررفت است و چشم‌انداز توافق در بازه‌ای کوتاه‌مدت را غیرمحتمل می‌کند».
بلینکن بر ادعایش افزود: «به نظر می‌رسد ایران یا نمی‌خواهد یا نمی‌تواند کاری را که برای رسیدن به یک توافق لازم است، انجام دهد و آنها همچنان به‌مطرح‌کردن مسائل خارج از چارچوب ادامه می‌دهند که انجام‌شدن توافق را غیرمحتمل‌تر می‌کند».

در این میان علاوه بر اعتراف به شکست مذاکرات هسته‌ای توسط دولت بایدن و نیز اظهار ناامیدی بر سر احیای برجام توسط مقامات کاخ سفید، آنچه در صحنه عملی می‌تواند چالش‌زا باشد و نه‌این‌سا مرگ کامل توافق هسته‌ا را رقم بزند، به تشدید اعمال تحریم‌ها علیه ایران بازمی‌گردد. در همین راستا وزارت خزانه‌داری آمریکا از اعمال تحریم‌های جدید علیه صادرات نفت ایران خبر داد.
بسه گزارش رویترز، وزارت خزانه‌داری آمریکا روز پنجشنبه (۷ مهر ۱۴۰۱) از اعمال تحریم علیه شرکت‌های واقع در چین و امارات خبر داد که متهم به دست‌داشتن در صادرات نفت ایران هستند. آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا نیز در بیانیه‌ای اعلام کرد که برای جلوگیری از فرار از تحریم‌ها توسط ایران، خزانه‌داری آمریکا دو شرکت حمل‌ونقل و انبار «ژانگو» و «کشتیرانی «دبلیواس» واقع در چین را به لیست تحریم‌های خود اضافه کرد.
است. همچنین در بیانیه وزیر خزانه‌داری آمریکا آمده است که این اقدام، شرکت‌های دلال و صوری ایران در امارات، هنگ‌کنگ و هند را نیز هدف قرار داده است.

وزیر امور خارجه آمریکا در ادامه بیانیه خود آورده است: «در زمانی که ایران در حال تسریع برنامه هسته‌ای خود است، ما به تسریع اعمال تحریم‌ها علیه نفت خام و محصولات پتروشیمی ایران که ذیل برجام برداشته شده بودند، ادامه می‌دهیم».
بلینکن تصریح کرد: «این اقدامات با هدف محدودکردن شدید صادرات نفت و محصولات پتروشیمی به‌طور منظم ادامه خواهند یافت».
رئیس دستگاه دیپلماسی دولت بایدن در ادامه هشدار داد: «اگر

دیگر کشورهای نمی‌خواهند هدف تحریم‌های آمریکا قرار بگیرند، باید فورا به این‌گونه تبادلات خاتمه بدهند».

تهران وتویی که در زمین واشنگتن است

در مقابل اصرارهای آمریکا مبنی بر شکست مذاکرات بر سر احیای برجام، تهران کماکان به دنبال انداختن توپ وضعیت کنونی در زمین ایالات متحده است. در این خصوص حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه در گفت‌وگو با رادیو ان‌پی‌آر آمریکا و در پاسخ به این سؤال که چند هفته قبل دو طرف و همه طرف‌ها در مذاکرات هسته‌ای به توافق نزدیک بودند، اتفاقاتی افتاد که احتمال توافق را کمتر کرد، چه اتفاقی افتاده است، تصریح کرد: «درمجموع گفت‌وگوهای مثبت و رو به جلویی را در وین پشت سر گذاشتیم. از ماه مارس تاکنون پیام‌های زیادی را با طرف آمریکایی تبادل کرده‌ایم. مسیری طولانی را پشت سر گذاشته‌ایم و اکنون در گام‌هایی قرار داریم که موضوعاتی اندک ولی مهم روی میز قرار دارد. ما دیپلماسی را راحل می‌دانیم و برای رسیدن به توافق قوی و پایدار جدی هستیم. آمریکایی‌ها در موضوعات باقی‌مانده متنی را دادند که ابهام زیادی در آن وجود دارد. به هماهنگ‌کننده اتحادیه اروپا گفتیم این متن باید شفاف، روشن و قوی شود. پیشنهاد‌هایمان را به طرف مقابل ازجمله آمریکا ارائه کردیم و متن را شفاف‌تر بیان کردیم تا خیلی قابل تفسیر نباشد. ما برای توافق، جدی هستیم اما نمی‌دانیم آیا طرف آمریکایی واقعی‌تی و شجاعت لازم را برای اتخاذ تصمیم دارد؟ البته آنها گاهی اوقات از مشکلاتشان در درون آمریکا و کنگره می‌گویند. اینها مشکلات طرف آمریکایی است. من هم هر هفته به مجلس می‌روم و به مخالفان برجام پاسخ می‌دهم. لذا در مورد برجام اگر طرف آمریکایی مشکل داخلی دارد، ما هم مشکل داخلی داریم ولی ما شجاعانه پای میز مذاکره آمده‌ایم و منطقی مذاکره می‌کنیم».

علاوه بر رادیو ان‌پی‌آر، المانیئتور هم در سؤال مهمی از امیرعبداللهیان پرسیده بود که چرا ایران به‌طور مستقیم با آمریکا بسرای حل موضوعات نهایی مذاکره نمی‌کند؟ آیا مذاکرات غیرمستقیم تا حدی خسته‌کننده نیست؟ چرا ایران از مذاکرات رودررو با آمریکا دوری می‌کند؟ که وزیر امور خارجه دولت رئیسی در پاسخ بیان کرد: «ما از نشست رودررو با آمریکا گترانی نداریم، اما باید قابده و نتیجه‌ای بر آن مترتب باشد. یک زمان، قرار است تحول بزرگی رخ بدهد. مسیر روشنی وجود دارد و اگر گفت‌وگویی صورت بگیرد نفعی در آن گفت‌وگو برای ایران و منافع ملی آن وجود دارد. در گفت‌وگوهایی که الان داریم در بهترین حالت و بازگشت همه طرف‌ها به برجام، فقط تحریم‌های ثانویه برداشته می‌شود ولی باز هم تحریم‌های اولیه می‌ماند. البته آن هم چنانچه همه چیز خوب انجام شود و برجام خوب کار کند، خب،

هم ندارد، چه‌بسا پیامی را که خود می‌خواهد، در قالب حقیقتی قلابی به مخاطب عرضه می‌کند. رسانه ممکن است مأموریتش را بر قلب واقعیت بگذارد، چشم مخاطب را به روی حقیقت ببندد و تصویری را ترسیم کند که مخاطبش تحت تأثیر چنین توهمی، اسیر پندار دانایی کاذب قرار گیرد.

در همین میدان است که سواد رسانه‌ای تأکید می‌کند که مخاطبان، اطلاعات دریافتی از یک رسانه را دانش متقن نپنداشته بلکه با رجوع به رسانه‌های دیگر و تطبیق مطالب، آن را ابتدا بسنجند و سره از ناسره دریابند و این وظیفه اخلاقی را نسبت به ذهن و باور خود انجام دهند تا در دام ناکاهی گرفتار نشوند.

نکته دیگر مورد اشاره، ظهور تکنولوژی‌های نوین از جمله موبایل است که رقیبی همسو با فعالیت رسانه‌هاست که ما را با پدیده «شهروندخبرنگار» و «هر شهروند یک خبرنگار» مواجه کرده که اینان نیز عموما بدون هیچ‌گونه دروازه‌بانی، نشر اطلاعات می‌کنند. درحالی‌که این امر به همان میزان که اشکالاتی دارد اما در نقطه مقابل، ترفند دستکاری و تحریف واقعیت توسط برخی رسانه‌های رسمی را نقش بر آب کرده و

توطئه اطلاعاتی‌شان را خنثی می‌کند.

همین پدیده است که دیگر شرایط امن و یکه‌تازی را از رسانه‌ها گرفته و دیگر نمی‌توانند به سیاق قبل، مطالب را آن‌گونه که دلخواهشان است، دستکاری کنند؛ چراکه مثلا انتشار یک فیلم از این شهروندخبرنگاران، نه‌تنها حربه رسانه را برملا می‌کند، بلکه بر مهم‌ترین سرمایه رسانه که همان اعتبارش است، چوب حراج می‌زند. البته در هزارتوی ترفند رسانه‌ها، همین موبایل نیز گاه مسیر بیراهه برخی رسانه‌های رسمی را در قلب واقعیت طی می‌کنند و دانسته یا نادانسته، اطلاعات دروغ در ذهن مخاطب می‌ریزند که این خود داستان دیگری است.

همین بس که هیچ رسانه‌ای ذاتا قابل اعتماد نیست و مخاطب برای رسیدن به حقیقت، حداقل کاری که باید انجام دهد، بررسی مطلب در چند رسانه با طیف‌های فکری مختلف است تا هرچند آنچه را می‌بیند، ولو به ظاهر واقعی‌ترین واقعیت باشد، به دید تردید بنگرد. مخاطبی که رسانه‌شناس باشد و عالم به علم ارتباط، در رسیدن به اطلاعات نیز مغلوب توطئه صاحبان رسانه‌های خاص نخواهد شد.

AFP • عجب

دنبال توافق هستند یا فقط دوست دارند موضوع طولانی شود؟».

وزیر امور خارجه دولت رئیسی در ادامه پاسخش به المانیئتور عنوان کرد: «در اتنای مذاکرات نیز پیام‌هایی برای ما می‌آید که دولت آمریکا مشکلات داخلی دارد و انتخابات کنگره را در پیش دارد. ما هم در مورد مذاکرات مشکلات داخلی داریم. تقریبا مرا هر هفته کمیسیون سیاست خارجی یا صحن علنی مجلس کشورم احضار می‌کند و باید موجی از انتقادات را پاسخ دهم. ستون‌نویسان ایرانی علیه ما مقاله می‌نویسند. شرایط ما در داخل، اگر سخت‌تر از آمریکایی‌ها نباشد به اندازه آمریکایی‌ها هست. ولی ما تا الان شجاعانه و عاقلانه در میز مذاکره حضورمان را حفظ کرده‌ایم. البته پیام‌های زیادی از آمریکا می‌گیریم که می‌گویند ما حسن نیت داریم. امیدواریم این پیام‌ها تبدیل به عمل شود. به هر حال ما برای رسیدن به یک توافق قوی و پایدار جدی هستیم». البته امیرعبداللهیان در مصاحبه‌ای دیگر با روزنامه نیویورکتیمایز و در پاسخ به این پرسش که اگر مذاکرات شکست بخورد یا دچار فروپاشی شود، واکنش ایران چه خواهد بود و آیا غنی‌سازی بیشتری در سطوح بالاتر انجام خواهد داد؟ عنوان کرد: «ما مذاکره کرده‌ایم نه فقط برای مذاکره، بلکه برای رسیدن به نتیجه ملموس. این وضعیت را آمریکا و آقای ترامپ به وجود آورده است. ما از سال ۲۰۱۵ هیچ نفع اقتصادی از برجام نبرده‌ایم. البته این هم عجیب است که آقای بایدن از یک طرف رفتار ترامپ را قبول ندارد ولی همان مسیر تحریم‌ها را دنبال می‌کند».

این نگاه وزیر امور خارجه دولت رئیسی و دیگر مقامات دولت سیزدهم حکایت از آن دارد که ظاهرا آمادگی برای مذاکره به موازات نبود اراده مشخص برای احیای برجام توسط دولت رئیسی به عنوان راهکاری در دستور کار تهران قرار گرفته است، در صورتی که این روند به باور کارشناسان بسترساز بیشتر مشکلات اقتصادی خواهد بود.

البته متأسفانه به دلیل ضعف اجرائی، هم در دولت روحانی و هم در دولت رئیسی برای عدم احیای برجام، ما شاهد وضعیتی هستیم که حتی در صورت موفقیت مذاکرات و احیای توفق هسته‌ای نمی‌توان به‌زودی روی منافع اقتصادی و تجاری آن برای کشور حساب جدی باز کرد؛ کمااینکه بسیاری از ناظران و کارشناسان حوزه سیاست خارجی و اقتصاد بین‌الملل هم به آن ادعان دارند. در عین حال باید به این واقعیت انکارنشدنی هم توجه کرد که عدم احیای برجام می‌تواند وضعیت توسعه کشور را با چالش‌های بیشتری همراه کند. به دیگر سخن عملکرد اجرائی طرفین مذاکرات به نحوی بوده است که احیای برجام دیگر شاید آن‌طور که باید نفع اقتصادی ندارد، ولی عدم احیای برجام تشدید مشکلات اقتصادی را نشان خواهد داد و می‌تواند زمینه تداوم نقدها را فراهم کند.

بداند در اجرای اصول قانون اساسی که اظهار نظر ملت و انعکاس آن به حاکمان و همچنین طرح مطالبه از حاکمان را حقی مسلم می‌داند، تهیه و تنظیم کند. آمادگی دارد آن لایحه را با اولویت در روند قانون‌گذاری قرار دهد و در قالب قانون جهت اجرا به دولت تقدیم کند. دبیر کمیسیون حقوقی و قضائی مجلس همچنین درباره نقش مجلس درخصوص اصلاح قوانین و مقرراتی نظیر روند مربوط به حجاب، عفاف و حُسن ارشاد اظهار کرد: روندها و راه‌های گوناگون وجود دارد تا بدون آنکه حساسیت‌های خاصی ایجاد یا اسبابی برای بازی دشمنان فراهم شود، بسیاری از قوانین و احکام قانونی و شرعی شکل اجرائی به خود بگیرند.
به نظر می‌رسد تغییر رویه‌هایی هم که در کلام رئیس جمهوری بود، ناظر بر روش‌های اجرای قانون است. تقدعلی افزود: مجددا تأکید می‌کنم که اگر برای اصلاح روش‌های اجرای قانون نیز ضرورتی در قانون‌گذاری وجود داشته‌باشد، چه در قالب لایحه دولت و چه در قالب طرح، یقینا مجلس آماده ورود به موضوع است. اما ما توجه به اینکه دولت مجری قانون و عهده‌دار مسئولیت مدیریت جامعه است و مقام رهبری نیز در این زمینه مکررا تأکید

مجلس آماده همکاری با دولت برای ایجاد بستر اعتراضات قانونی است

کرده‌اند، اولویت با این است که موارد مورد نیاز جهت اصلاح در قالب لایحه تقدیم مجلس شود. در مجلس این آمادگی را داریم که هر موردی را که به تشخیص رئیس جمهوری و اعضای کابینه نیاز به اصلاح داشت، در فرایندهای قانون‌گذاری مورد توجه قرار دهیم. او تأکید کرد: فارغ از صحبت‌های رئیس جمهوری، به نظر می‌رسد با توجه به تغییراتی که در زمان اتفاق می‌افتد، بعضی روندها و رویه‌ها باید به‌روز و اصلاح شوند. خود مجلس نیز در این زمینه نظراتی دارد و چنانچه لایحه‌ای از سوی دولت ارائه شود، نظرات خود را در ذیل آن لایحه اعلام می‌کنیم. این نماینده مجلس در پایان با تأکید بر اینکه هر کجا که روند غلطی وجود داشت باید به آن اذعان و اقرار کنیم، گفت: حضرت علی(ع) در خطبه پنجم نهج البلاغه می‌فرماید «ریشه فتنه‌ها، تبعیت از هوای نفس و بدعت‌ها و مواردی است که در دین بوده و وارد دین شده است»؛ بنابراین اگر همه ما حول محور حق باشم و نه حول محور هوا و همه از حق تمکین کنیم، اختلافات از بین می‌رود. مسلما روش و کیفیت برخی از رویه‌ها با توجه به روحیات جوانان امروزی باید اصلاح شود.

نویت دوم	آگهی ارزیابی کیفی مناقصه عمومی و یک مرحل‌های
شرکت ملی نفت ایران	شماره ۱/۴۴/۱۴۰۱/م
شرکت نفت فلات قاره ایران	تأمین خدمات حمل و نقل درون و برون شهری
	ستاد تهران

شرکت نفت فلات قاره ایران در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه فوق الذکر را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.
کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی صرفا از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس **www.setadiran.ir** و شماره فراخوان ۰۱۲۷۰۱۹۳۶۳۱۰۰۱ انجام خواهد شد.
لازم است پیشنهاد دهندگان در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در فراخوان مسبقا انجام دهند.
اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار:
تلفن: ۲۲۴۸۵۷۳-۰۲۱

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت:

مرکز تماس: ۱۴۵۶-۰۲۱ دفتر ثبت نام: ۰۸۹۶۹۲۷۲ و ۰۸۵۱۹۲۳۸

شناسه آگهی ۱۳۸۵۸۰۱ روابطة عمومی شرکت نفت فلات قاره ایران